

1. Іваниця А. В., Спосіб вчинення вбивства через необережність як елемент криміналістичної характеристики. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2013. № 2. С. 171-179.
2. Іваниця А. В., Окремі аспекти призначення експертизи при розслідуванні вбивств через необережність. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 583-590.
3. Пакліна Т. О., Юридико-психологічні складові необережності під час учинення вбивств. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 4. С. 306-310.
4. Пакліна Т. О., Характеристика вбивств через необережність: кримінально-правовий аспект. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 1(1). С. 140-143.
5. Савченко А.В., Шуляк Ю.Л., Кримінальне право України. Загальна та Особлива частини (у схематичних діаграмах). *Центр учбової літератури*. 2015. С. 310.

Дарина МИРГОРОДСЬКА

курсант факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції

Дмитро ТІНІН

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки

Науковий керівник:

Валерій БІЛЧЕНКО

старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна)

ВИХОВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СУСПІЛЬСТВА

Одним із основних завдань психології здоров'я є вивчення різних видів факторів, що визначають стан здоров'я людини, а також мотиваційних та ситуативних змінних, що мають прогностичну значимість у формуванні здоров'я – зберігаючої поведінки. Мотиваційні параметри через усвідомлені наміри (наприклад, зайнятися спортом, обмежити вживання солодкого, кинути палити тощо) забезпечують пов'язану зі здоров'ям поведінку, ситуаційні стимули актуалізують відповідні поведінкові зміни. Прогностичний аналіз дозволяє як визначити «групи ризику», так і спроектувати ймовірнісні механізми дії тих чи інших факторів зміни здоров'я

[1]. Звичайно такий аналіз може мати певні частки похибки, оскільки багато чого в поведінці, пов'язаної зі здоров'ям людини, не вимагає усвідомленого прийняття рішення або не піддається законам раціональності.

Характеристика критеріїв психологічного здоров'я молодої людини (на основі критеріїв психологічного здоров'я людини та вікових особливостей досліджуваних), як узагальнені критерії її психологічного здоров'я, можна назвати прагнення до самоактуалізації, прагнення до утвердження гуманістичних цінностей, цінностей буття людини. На відміну від дитинства, у старшому юнацькому віці, коли життєдіяльність молодих людей приймає самодіяльний, самосвідомий та самоспрямований характер, психологічне здоров'я починає залежати від наймолодшої людини, від спрямованості його особи, від виборів, що він здійснює у своєму житті і, в цілому, від ступеня осмислення свого життя та життя взагалі. Психологічне здоров'я багато в чому визначається психологічною культурою особистості. Багато проблем сучасного суспільного життя у своїй основі є відсутність культури та, насамперед, психологічної культури суспільства. Психологічна неграмотність, низька психологічна культура сучасного суспільства, культура відносин у тому життєвому просторі, в якому живе багато дітей, створюють умови, за яких дитина нерідко з моменту народження потрапляє до «зони ризику» – ризику не стати людиною. Тобто, сучасне соціально-психологічне середовище виступає «в сенсі розвитку особистості та її специфічних людських властивостей не як обстановка, а як джерела розвитку» формує молоде покоління із проблемами самовизначення та соціальної адаптації. Актуальність виховання психологічного здоров'я молоді визначається тим, що в період зміни ціннісних орієнтирів порушується духовна єдність суспільства, змінюються життєві пріоритети молоді, відбувається руйнування цінностей старшого покоління, а також деформація традиційних для суспільства моральних норм та установок.

Сучасні обставини, де людина стикається з депривацією своїх психологічних, соціальних, духовних та інших потреб, де є реальні загрози втрат різної важкості – від тимчасового безробіття до тривалої рецесії; від легкого перебігу захворювання до летальних наслідків, – такі обставини є вірогідним предиктором щодо розвитку тривожно – депресивних реакцій або клінічної депресії, що має виражені клінічні симптоми, серед яких – пригнічений настрій, порушення сну, апетиту, втрата інтересів, апатія, суїцидальні думки. Окрім того, важкі стреси можуть порушити здатність до адаптації та сприяти появі посттравматичного стресового розладу. Тому дуже важливо робити психологічну профілактику та запобігати виникненню потенційних психічних порушень, або ж вчасно визнавати свою вразливість та потребу в допомозі [3, с. 63].

Психічне здоров'я визначається як ментальне здоров'я, що використовується для опису будь-якого рівня розумового, емоційного добробуту або відсутності психічного розладу. Воно визначається

психічними особливостями, що дозволяють людині бути адекватним та успішно адаптуватися до середовища. Зазвичай сюди відносять відповідність суб'єктивних образів об'єктивної дійсності, адекватність у сприйнятті себе, здатність концентрувати увагу на предметі, здатність до утримання інформації пам'яті, критичність мислення. Показниками психічного здоров'я є відсутність психічних захворювань, психічний розвиток, що відповідає віку, сприятливий функціональний стан вищих відділів центральної нервової системи. Протилежність психічному здоров'ю – психічні відхилення та психічні захворювання. Психічне здоров'я не гарантує здоров'я. При збереженні психіки, повної психічної адекватності людина може бути хвора душевно. У свою чергу, душевне здоров'я визначається як оптимальне для особистості, суспільства та життєвих перспектив душевного стану людини. Народитися можна здоровим лише психічно, а психологічне здоров'я тільки набувається чи не набувається протягом життя, воно є результатом виховання, самовиховання та саморозвитку, освіти та самоосвіти.

Отже, психологічне здоров'я робить людину самодостатньою та автономною. Важливо озброювати підростаюче покоління відповідно до віку засобами саморозуміння, самоприйняття та саморозвитку в умовах суперечливого динамічного соціального середовища. Психологічне здоров'я є необхідною умовою повноцінного функціонування та розвитку людини в процесі її життєдіяльності. Тому, в суспільстві має проводитись цілеспрямована робота з населенням щодо формування та розвитку психологічного здоров'я, як одного з основних факторів благополучної соціальної адаптації та самореалізації особистості. Умовами актуалізації духовно-творчого потенціалу особистості молодшої людини була сукупність внутрішніх та зовнішніх психологічних умов: активізація внутрішньо особистих інтеграційних процесів, активізація діалектичного мислення та психолого-педагогічна підтримка самоорганізації особистості. Статистично доведено, що актуалізація духовно-творчого потенціалу особистості є фактором психологічного здоров'я молодшої людини.

---

1. Омельченко С. О. Взаємодія соціальних інститутів суспільства у формуванні здорового способу життя дітей та підлітків. Монографія. — Луганськ: Альма-матер, 2007. – 352 с. URL: <https://www.bestreferat.ru/referat-103377.html>.

2. Жигайло Н., Боженко Н. Фізичне та психічне здоров'я в час пандемії: психологічне осмислення. *Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві: зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. (23 жовт. 2020 р.)*; уклад. З. Р. Кісіль. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. С. 61-65.